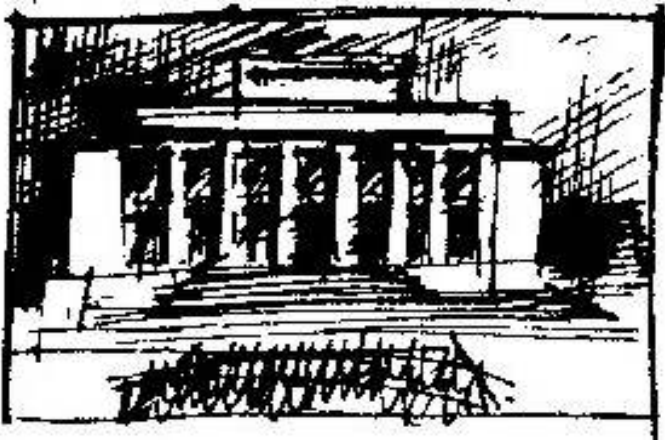


# Z P R A V O D A J



## Spolek přátel Národního divadla Brno

[www.spndb.cz](http://www.spndb.cz)

### Vážení a milí přátelé opery, baletu a činohry,

příznivci opery, baletu a činohry,

vstupujeme už do třetího měsíce r. 2021 – opět s nadějí, že úporný virus bude na ústupu a zprávy budou lepší, radostnější, povzbudivější. Zatím se, prosím, spokojte s tím, co Vám můžeme nabídnout – co, kde, kdy a jak bylo „nového“ v oblasti kultury v uplynulých měsících doma i v zahraničí.

Ani tentokrát se nevyhneme smutným zprávám o úmrtí známých osobností hudebního života. V prosinci 2020 zemřel skladatel Vadim Petrov, v únoru 2021 odešla do pěveckého nebe ve věku 96 let paní Libuše Domanínská. Podrobněji o nich v rubrice *Co chybělo*.

#### Zprávy výboru:

Bohužel, ani teď nemáme pro členy žádné aktuální informace – stále nefungujeme.

Předáváme alespoň tip naší členky – po zaregistrování na stránkách Wienerstaatsoper je možno sledovat představení – inscenace oper a baletů z repertoáru této scény.

#### **Naši jubilanti v březnu** (kulaté a půlkulaté narozeniny)

Jiřina Sommerová  
Marie Dupalová  
Zuzana Děngeová  
Alena Juránová  
Naděžda Zbořilová

Ludmila Malíková  
Ludvík David  
Dana Varaďová  
Dorothea Gregarová

Ludmila Fotijeová  
Jitka Baráková  
Jarmila Kotučová  
Miluše Drápalová  
Marta Lazebníčková

Vážení jubilanti, členové výboru SPNDB Vám upřímně přejí zdraví a pohodu. Nedejte se maličkostmi vyrušit z klidu. Ve shonu života, tlaku různých rozhodnutí se stal klid přepychem. Přijměte jej, když náhodou přijde a važte si ho. Život je příliš drahý, abyste ho obětovali věcem pomíjivým a nedůležitým.

## **Divadelní jubilea, vzpomínky – březen**

☞ 5. 3. 1951 se v Brně narodil dirigent Jan Šrubař. Dirigování vystudoval na JAMU u F. Jílka, O. Trhlíka a J. Waldhause. V sezonách 1978 – 80 působil v Banské Bystrici, v r. 1980 nastoupil do Ostravy, v l. 1981 – 2016 dirigent opery ND moravskoslezského.

☞ 6. 3. 1868 se v České Třebové narodil Vladimír Merhaut. Po dokončení školy začínal hrát ve venkovských divadlech a u kočovných společností, hrál u svého otce, ale i u V. Suka a dalších. V letech 1892 – 1905 byl členem divadelní společnosti E. Zöllnerové, v letech 1905 – 1908 hrál také u společnosti A. Frýdy v Brně. Od září 1908 do roku 1911 byl angažován jako herec a režisér v Aréně na Smíchově. Načež úspěšně vystupoval v letech 1911 – 1933 v činohře Národního divadla. Zemřel 15. 8. 1936 v Mladé Boleslavi.

☞ 7. 3. 1931 zemřel barytonista František Šír (\*22. 11. 1863). Působil ve Švandově a Pištěkově společnosti, krátce v Brně. V l. 1892 – 1912 byl angažován v pražském ND, kde byl ceněn jako velice muzikální lyrický barytonista s velkou uměleckou kázní a svědomitostí. Uplatňoval se především ve smetanovském repertoáru. Z dalších rolí: Přemysl v *Šárce* Z. Fibicha, Kníže v opeře A. Dvořáka *Šelma sedlák*, hrabě Luna, Silvio, Amonasro... Z ND odešel na vlastní žádost po přidělení epizodní role Hlasele ve *Sněhurce* Rinského – Korsakova. Byl rovněž vynikajícím koncertním umělcem, s ČF premiéroval prvních pět *Biblických písní* A. Dvořáka za osobního řízení skladatele.

☞ 7. 3. 1866 se narodil basista Robert Polák (†8. 7. 1926). Zároveň s Lukesovou pěveckou školou studoval malířství. Pěveckou dráhu začal v Pištěkově společnosti a už v r. 1884 zpíval Kecala. Pak byl členem Švandovy společnosti, od r. 1894 působil v ND jako pěvec, režisér (režiroval první pražskou *Její pastorkyni* v r. 1916) a výtvarník. Jeho doménou byly role komické, které údajně ztvárňoval pěvecky jistě, ale herecky staromódním, poněkud obhroublým způsobem. V Ostrčilově éře (od r. 1921) vystupoval už jen v epizodních rolích.

☞ 7. 3. 1926 zemřel skladatel, klavírista a pedagog Jindřich Kaan z Albestu (\*20. 5. 1852). Žák V. Blodka byl od r. 1889 profesorem klavíru, od r. 1907 poněkud příliš byrokratický ředitel pražské konzervatoře. Opery: *Na útěku*, *Germinal*.

☞ 14. 3. 1886 se narodil barytonista Štěpán Chodounský (†11. 10. 1954). Původním povoláním strojní inženýr, zpěv studoval soukromě. Po řadě úspěšných koncertních vystoupení byl angažován v Černovicích v Rumunsku (1912 – 14). V Brně nejprve v německé opeře (1914 – 19), pak v české (1919 – 22). V l. 1922 – 26 působil v pražském ND. Pěveckou kariéru ukončil předčasně pro onemocnění hlasivek a zařídil si detektivní kancelář. Byl pěvcem spíše lyrického hlasu s menším rozsahem, měl však ideální jevištní zjev. Z rolí: Escamillo, Don Giovanni, Eugen Oněgin, král Vladislav, Budi-voj, Tausendmark... Pohostinsky zpíval ve Vídni, Hamburku, Drážďanech... Věnoval se interpretaci písní a oratorií.

☞ 16. 3. 1961 zemřel dirigent Václav Talich (\*28. 5. 1883). Absolvent pražské konzervatoře uměleckou dráhu začal jako houslista a koncertní mistr berlínské filharmonie, od r. 1904 koncertní mistr opery v Oděse, v l. 1908 – 12 dirigent v Lublani, 1912 – 15 dirigent plzeňské opery. V r. 1917 poprvé řídil ČF, od r. 1919 byl jejím šéfem. V r. 1932 poprvé hostoval v ND, od r. 1935 do 31. 8. 1944 správce opery ND, od 7. 7. 1947 šéfem opery ND. 1. 3. 1948 byl z divadla propuštěn, v l. 1949 – 52 šéfem Slovenské filharmonie, 19. 11. 1954 odehrál poslední koncert s ČF. Talichovo umění se vyznačovalo prudkou impulzivností, ale i promyšleností a hlubokou snahou o nejvyšší uměleckou úroveň. Vychoval řadu vynikajících dirigentů – R. Vašatu, K. Ančerla, J. Krombholce, V. Kašlíka.

☞ 16. 3. 1901 se narodila mezzosopranistka Marta Krásová (†20. 2. 1970). Zpěv studovala v Praze a Vídni. V letech 1922 – 28 působil v bratislavské opeře, kde zpívala řadu vyloženě sopránových rolí (Anežka, Julie, Cizí kněžna), ale i Dalilu, Ortrudu, Oktaviána... V r. 1928 ji O. Ostrčil angažoval do pražského ND, kde okamžitě zaujala svým neobyčejným hlasovým fondem. Jejím hlavním oborem byl

dramatický mezzosoprán, k němuž byla mimořádně disponována silou a tmavým ténbrem svého hlasu i jevištně impozantním zjevem. Patřila k těm umělcům, kteří ke své práci přistupují s pokorou a přemýšlivostí. Svými rolemi vytvořila na dlouhou dobu takřka jejich interpretační ideál. Mezi vrcholné kreace patřila např. Panna Róza, Kostelnička, Kabanicha, Azucena, Carmen, Amneris, Ježibaba, Hraňka... Punc mimořádnosti měly i její interpretace písňové literatury.

☞ 18. 3. 1871 se narodil basista Josef Peršl († 6. 3. 1958). Zpěv studoval v Pivodově pěvecké škole. První angažmá nastoupil v Brně (1892). Dále svá působiště až do odchodu do důchodu v r. 1931 rychle střídal (Brno, Ostrava, Východočeské divadlo, Plzeň, Lublaň), nejdéle působil v Bratislavě (1919 – 26), kde i režisoval. Z rolí: žalářník Beneš, Chrudoš, Lutobor, Paloucký, Matěj Příbek... Jen Kecala zpíval víc než 700x.

☞ 19. 3. 1921 se narodil tenorista Jiří Novotný († 3. 5. 2004). Studoval skladbu a dirigování na brněnské konzervatoři, zpěv soukromě u E. Hruběše. V l. 1946 – 52 působil jako korepetitor v brněnské opeře. Jako zpěvák debutoval r. 1951 v Olomouci v úloze Prince. V l. 1952 – 89 byl sólistou v Plzni, kde vytvořil řadu prvooborových rolí (Cavaradossi, Max, Ctirad, Jíra, Albert Herring...).

☞ 19. 3. 1928 se v Kroměříži narodil Josef Karlík. Patřil k prvním absolventům herectví na Janáčkově akademii múzických umění v Brně (1951). Po řadě krátkých angažmá zakotvil v činohře Státního divadla v Brně (1954), kde se od přelomu 50. a 60. let zařadil mezi přední členy souboru – a spolu s V. Fialovou a R. Jurdou – byl protagonistou klíčových inscenací režisérů E. Sokolovského (Azdak, Brecht: *Kavkazský křídový kruh*), A. Hajdy (Goetz, Sartre: *Ďábel a pánbůh*, Shakespearův *Král Lear*) a M. Hynšta (Edgar, Dürrenmatt: *Play Strindberg*, Moliérův *Tartuffe*). Po normalizaci brněnské scény se od roku 1970 Karlík uplatňoval v režii Z. Kaloče. Svě ukázněné herectví obohatil novými polohami respektujícími složitost lidské psychiky (Trigorin, Čechov: *Racek*; *Řezník*, Kaloč: *Mejdan*). Mezi jeho nejlepší výkony se řadí Brechtův Galileo Galilei (1978), jehož pojal jako moderního intelektuála ohrožovaného mocí. V 80. letech ztělesňoval naopak typy, které svou moc zneužívají (Boris Godunov, Tolstoj: *Car Fjodor*; Jago v Shakespearově *Othellovi*). Karlík však s úspěchem vytvořil i komediální typy (Harlekýn, Gozzi: *Princezna Turandot*; Puk, Shakespeare: *Sen noci svatojanské*). Bohatá je jeho spolupráce s rozhlasem, filmem, dabingem i televizí (Poledňáková: *Jak dostat tatínka do polepšovny*; Kaloč: *Mejdan*). Karlík je výraznou hereckou osobností, překračující svým významem brněnskou první scénu. Zemřel v Brně 30. 10. 2009.

☞ 24. 3. 1937 se v Brně narodil herec a laický člen řádu dominikánů Miroslav Částek. Po absolutoriu na JAMU v roce 1962 se stal stálým členem činoherního souboru Státního divadla Brno. V roce 1966 ukončil své první brněnské angažmá a odešel do Prahy, kde působil opět jako herec činohry Divadla E. F. Buriana v l. 1966 až 1968. V r. 1987 začalo v pořadí druhé brněnské angažmá ve Státním divadle Brno, které bylo ukončeno v r. 1990. Prostřednictvím divadelní formy – divadla jednoho herce – plní své poslání a hlásá lidem pravdu, soucit a víru v kostelech a dalších k tomu určených místech. Navázal tak na své letité pokusy z foyeru Mahenovy činohry v Brně, kdy realizoval montáž z Čechovových povídek *Újezdní Hamlet* a také se podílel na obohacování komorní programové linie Divadla Oskara Nedbala v Táboře. Podobně se s diváky podělil o své postřehy z textu nedokončeného Exupéryho románu *Citadela*. V tomto oboru připravil více jak padesátku původních premiér. Jeho manželkou je dlouholetá členka souboru činohry NdB paní Jana Hlaváčková.

☞ 26. 3. 2020 zemřel v Brně režisér a dramatik Zdeněk Kaloč, jedna z nejvýznamnějších osobností Mahenovy činohry posledního půlstoletí. Narodil se 10. 12. 1938 v Ostravě. V lednu 1966 se stává kmenovým režisérem Mahenovy činohry – souboru, který tehdy prožíval nejzářivější éru své dosavadní historie. V devadesátých letech si na pár sezon, aniž by přerušil svou práci v Mahenově činohře, „odskočil“ do pražského Divadla na Vinohradech, kde mimo jiné uvedl s velkým úspěchem *Gazdinu robu*, *Bratry Karamazovy* a Moliérova *Misanropa*, kterého posléze uvedl i v Brně.

☞ 27. 3. 1946 zemřela libretistka Gabriela Preissová (\*23. 3. 1862). Působila jako spisovatelka, autorka povídek ze Slovácka a z pražské „lepší“ společnosti. Její drama *Gazdina roba* upravil a zveršoval jako libreto pro svoji operu *Eva* Josef Bohuslav Foerster. Druhé drama poněkud zkráceně použil jako libreto *Její pastorkyně* Leoš Janáček. Povídka *Počátek románu*, zveršovaná Jaroslavem Tichým, je libretem další Janáčkovy opery – *Počátek románu*.

☞ 28. 3. 1886 se narodila altistka Olga Borová – Valoušková (†3. 6. 1975). Zpěv studovala v Pivodově škole, později u E. Buriana. Do ND byla přijata po jediném zkušebním vystoupení v r. 1906 v úloze Veruny a působila zde do r. 1913. Její zvučný alt měl velký rozsah, sugestivní barvu a vřelost. Po odchodu z ND zpívala v opeře v Lublani. Věnovala se pedagogice, koncertní činnosti, občas hostovala v ND. Z rolí: Amneris, Ulrika, Panna Róza, Klytaimnestra...

☞ 30. 3. 1876 se narodil skladatel Jan Václav Novák (†5. 2. 1939). Absolvent pražské konzervatoře působil v l. 1903 – 05 jako korepetitor brněnské opery, poté učitel na hudebních školách, od r. 1915 klarinetista ČF, nakonec kavárenský pianista v Praze. (Opera: *Božský mistr*)

☞ 31. 3. 1971 zemřel tenorista a režisér Petar Burja (\*11. 10. 1900). Pěvecky se školil v Lublani. V lublaňské opeře také r. 1923 debutoval jako Lenskij. Dále působil v Mariboru, Záhřebu, Teplicích, Olomouci, Bratislavě a v l. 1933 – 47 v Ostravě jako sólista, později jako režisér a tajemník opery. Z rolí: Alfréd, Pinkerton, Vévoda mantovský, Don José, Faust, Ladislav Podhájský, Lukáš, Jiří, Albert Gregor, Mánek... Byl činný rovněž jako pěvecký pedagog.

### **Osobnosti světové hudby – březen**

♫ 1. 3. 1896 se narodil řecký dirigent, klavírista a skladatel Dimitrios Mitropoulos (†2. 11. 1960). Odchovanec athénské konzervatoře zprvu tíhl ke kompozici. V r. 1920 byla v Athénách provedena jeho opera *Sestra Beatrice*. V l. 1921 – 24 studoval v Berlíně a současně byl korepetitorem ve Státní opeře. Po návratu do Řecka se věnoval dirigentské činnosti. Od r. 1930 byl profesorem skladby na athénské konzervatoři. Od r. 1937 žil v USA jako dirigent předních symfonických těles (Minneapolis, New York včetně MET...). Vynikal fenomenální pamětí.

♫ 6. 3. 1851 zemřel ruský skladatel Alexandr Alexandrovič Aljabjev (\*15. 8. 1787). Syn gubernátora v Tobolsku prodělal r. 1812 protinapoleonské tažení, pak žil v kruzích petrohradských literátů. V r. 1825 byl zatčen pro podezření z vraždy, r. 1828 byl vypovězen na Sibiř. V r. 1831 mu byl povolen návrat do evropské části Ruska – od r. 1843 žil v Moskvě. Proslul jako skladatel písní, lidové písně také na Kavkaze sbíral. Stylovou blízkost s Glinkou potvrzují jeho smyčcové kvartety.

♫ 14. 3. 1681 se narodil německý skladatel Georg Philipp Telemann (†25. 6. 1767). Ve skladbě byl samoukem (kompoziční technice se učil opisováním skladeb jiných autorů). V r. 1701 se zapsal na lipskou univerzitu. Založil studentské Collegium musicum (jeho 40 členů řídil od r. 1729 J. S. Bach). V r. 1702 převzal Telemann řízení lipské opery, pro niž napsal přes 20 skladeb (nedochovaných). Od r. 1704 prošel řadou kapelnických míst ve šlechtických orchestrech. V l. 1712 – 21 řídil hudbu ve Frankfurtu n. Mohanem, pak až do smrti v 5 chrámech v Hamburku, kde r. 1722 převzal také řízení městské opery a veřejných koncertů. V r. 1737 podnikl na pozvání francouzských hudebníků osmiměsíční cestu do Paříže. Telemann byl plodný autor. Celkový rozsah jeho díla není znám. Z desítek oper je dochováno 7 (mezi nimi vyniká komická opera *Trpělivý Sokrates*). Chránových kantát napsal 23 ročníků (pro každou neděli), dále desítky mší, pašijí a jiných skladeb.

♫ 16. 3. 1736 zemřel italský skladatel Giovanni Battista Pergolesi (\*4. 1. 1710). Studoval neapolskou konzervatoř. V l. 1732 – 34 byl kapelníkem u knížete Stigliana a v té době začal sklízet úspěchy svými komickými operami (*Zamilovaný bratr*, *Mazaná venkovanka*, *Flaminius*...). Posmrtnou slávu takřka v celé Evropě zajistila Pergolesimu opera seria *Služka paní*, považovaná za typický příklad italského stylu 18. století. V Praze byla tato opera poprvé provedena r. 1744, v Bratislavě už 1741.

♫ 21. 3. 1936 zemřel ruský skladatel, dirigent a pedagog Alexandr Konstantinovič Glazunov (\*10. 8. 1865). V kompozici byl žákem Rimského – Korsakova. V r. 1889 řídil na pařížské světové výstavě provedení své 2. symfonie. Baletem *Raymonda* vytvořil své první jevištní dílo. V r. 1899 byl jmenován profesorem petrohradské konzervatoře, posléze stál v jejím čele. V r. 1907 dirigoval své skladby ve Francii a Anglii, kde mu byly uděleny čestné doktoráty oxfordské a cambridgeské univerzity. V l. 1928 – 30 se věnoval převážně koncertní činnosti mimo SSSR. Zemřel v Paříži, urna s jeho popelem byla převezena do vlasti až v r. 1972. Z díla: 8 symfonií, 7 smyčcových kvartetů, uznávaný houslový koncert a moll, koncertní valčíky. V rukopise se dochovala jeho instrumentace písně *Kde domov můj* z r. 1894.

♫ 25. 3. 1871 se narodil německý muzikolog Hermann Abert (†13. 8. 1927). Vynikal jako znalec Mozartova života a díla (dvousvazková monografie) a antické hudby. Byl univerzitním profesorem v Halle, Lipsku a Berlíně. Jeho dcera Anna Amálie (\*19. 9. 1906) se jako muzikoložka věnovala zvláště operě 17. a 18. století.

♫ 25. 3. 1881 se narodil maďarský skladatel, pianista a etnomuzikolog Béla Bartók (†26. 9. 1945). Gymnázium studoval v Bratislavě, hudební akademii v Budapešti. V r. 1905 zahájil spolu s Kodálym na venkově sběr lidové hudby (3 700 zápisů). Později ze srovnávacích důvodů sbíral i písně slovanské (3 200), rumunské (3 500), ale i arabské, turecké, ukrajinské a další. Stal se v tomto oboru světovou autoritou. Navzdory rozsáhlému dílu napsal jen baladicky laděnou operu *Modrovousův hrad*, jednoaktovou taneční hru *Dřevěný princ* a jednoaktovou pantomimu *Podivuhodný mandarín*.

♫ 25. 3. 1916 se narodil ruský skladatel Nikolaj Ivanovič Pejko. Absolvent moskevské konzervatoře na téže ústavu v l. 1942 – 59 vyučoval. Jako skladatel se orientoval na ruské tradice. Těžiště jeho díla je v orchestrálních skladbách. V r. 1942 napsal operu v baškirské řeči (*Ajchylu*). Z dalších děl byl nejúspěšnější balet *Legenda o Jeanne d'Arc*.

♫ 28. 3. 1766 se narodil rakouský skladatel a dirigent Joseph Weigl (†3. 2. 1846). Syn violoncellisty esterházyovské kapely studoval ve Vídni u Salieriho. V l. 1791 – 1823 byl kapelníkem císařské opery, od r. 1827 dvorním kapelníkem. Vedle instrumentálních skladeb psal opery a singspiely (druh opery s mluveným dialogem). Největší ohlas měla *Švýcarská rodina*. V Praze byla hrána od r. 1814 a její první české provedení ve Stavovském divadle 28. 12. 1823 mělo velký ohlas.

♫ 30. 3. 1931 se narodil maďarský skladatel a pedagog Sandor Szokolay. Hudební vzdělání získal na hudební akademii v Budapešti. V l. 1951 – 57 byl činný pedagogicky, 1957 – 61 pracoval v hudebním oddělení budapešťského rozhlasu. Poté se věnoval jen skladbě. Velký úspěch zaznamenal svým operním debutem *Krvavá svatba* (podle F. G. Lorcy). Úspěšné byly i opery *Hamlet* a *Ecce homo* (zpracování Kazantzakisova románu *Kristus znovu ukřižovaný*), jednoaktovka *Petr lhář* a balet *Oběť*.

### **Co chybělo v minulých Zpravodajích**

✂ 3. února 2021 zemřela sopranistka Libuše Domanínská (vlastním jménem Klobásková), narozena 4. 7. 1924 v Brně. Absolvovala brněnskou konzervatoř u M. Pírkové, dále studovala u M. Řezníčkové. Od r. 1945 byla angažována v brněnské operě, kde debutovala jako Blaženka. Její doménou byl repertoár smetanovský, dvořákovský a především janáčkovský, přičemž Jenůfa a Káťa se staly jejími rolemi životními. Do r. 1954 vytvořila v Brně přes 40 rolí v 800 představeních a rychle se vypracovala v technicky dokonalou mladodramatickou pěvkyni se schopností vzácně niterného ztvárnění rolí (Rusalka, Katuška, Krasava...). Zpívala úspěšně i repertoár světový – Aidu, Mimi, Taťanu, Markétku a další. Do ND Praha přišla v r. 1954 jako mladá, ale už zcela zralá a vyhraněná umělecká osobnost, přitom ovšem schopná dalšího vývoje. Z nově nastudovaných rolí je třeba jmenovat především Alžbětu z Valois, opět Aidu, Butterfly, Fiordiligi... Překvapujícím způsobem ztvárnila i mezzosopránovou Káču. Ve vídeňské Lidové operě zpívala více než 100x Verdiho Abigail. Pravidelně hostovala na čes-

kých scénách, mnohokrát v zahraničí. Mimořádně významná byla i její činnost koncertní. Vedle oratorií a kantát klasických i moderních byla také výbornou interpretkou písní – od Beethovena a Schuberta až po soudobé české skladatele (I. Krejčí, V. Kaprálová, L. Poděšť). Nahrála řadu gramofonových a rozhlasových snímků. Cenu Thálie za celoživotní mistrovství obdržela v r. 1997.

✂ Skladatel, klavírista a hudební pedagog Vadim Petrov zemřel 7. 12. 2020 ve věku 88 let (\*24. 5. 1932). Narodil se v rodině ruského imigranta a lékaře ze starobylé ruské šlechtické rodiny Repinů – Repninských a české pěvkyně. Již jako šestiletý začal studovat hru na housle, později po absolvování pražského ruskojazyčného gymnázia vystudoval skladbu a hru na klavír na pražské AMU. Jeho dílo čítá 1 400 titulů – od symfonií přes soubory písní až po hudbu k filmům a večerníčkům (*Krkonošské pohádky, Pohádky o krtkovi, Příhody Spejbla a Hurvínka...*). V 60. letech v Praze založil Lidovou konzervatoř, dnešní Konzervatoř Jaroslava Ježka, kde působil jako první ředitel. Po r. 1968 se stal profesorem na Střední hudební škole pro mládež s vadami zraku (Konzervatoř Jaroslava Deyla). Od r. 1976 až do odchodu do důchodu v r. 1992 vyučoval skladbu a hudební teorii na Pražské konzervatoři. Mezi jeho žáky patřili např. skladatel a pianista Petr Malásek, pěvkyně Dagmar Pecková, zpěvačka Anna K.. V. Petrov za svoje dílo i pedagogickou činnost získal mnohá ocenění doma i v zahraničí: Cenu Svazu českých skladatelů a koncertních umělců za celoživotní tvorbu, několikrát Prix Bohemia za hudbu k rozhlasovým hrám, Zlatou a Platinovou desku Supraphonu, Zlatou cenu OSA za celoživotní zásluhy o českou kulturu, Prix Monte Carlo za hudbu k filmu *Chvilé pro píseň trubky*, na festivalech v Moskvě a Dijonu ceny za hudbu ke snímku *Krtek ve snu*. Předloni mu ruský prezident Vladimír Putin udělil Řád přátelství.

## Z domova

🏠 Proslavili Brno a teď jim to město vrací a ocení je. Jejich jména málokdy čteme na prvních stránkách novin, přesto je za nimi vidět úctyhodná profesní dráha – mezinárodní respekt, publikace, články, roky, ba celá desetiletí neúnavné práce. Navíc v Brně nebo pro Brno. Takových osobností žijí v jihomoravské metropoli desítky. Zviditelnit alespoň ty nejvýznamnější z nich si kladou za cíl Ceny města Brna. Mezi patnácti oceněnými najdete jméno žurnalistky a publicistky prof. PhDr. Jindřišky Bártové. Znalkyně dějin hudby, recenzentka a organizátorka kulturních akcí. Je autorkou či spoluautorkou řady publikací zaměřených především na osobnosti a události brněnské hudební scény.


🏠 Soubor Baletu NdB je věkově nejmladší a národnostně nejbohatší umělecký soubor NdB. Balet je také hierarchicky nejrozmanitějším ansámblem, jehož dnešní struktura se historicky vztahuje k uspořádání, které se v baletním žánru vyvíjelo před staletími. Dnes jsou v klasických baletních tělesech umělci rozděleni na sólisty a sbor. Ozdobou každého představení jsou výkony sólistů. V NdB je sólistický ansámbl rozdělen do tří uměleckých kategorií (v závorkách počty tanečnicků kategorie):


Demisólista: tanečník, který svým talentem a potenciálem převyšuje sborové tanečnický a uplatňuje se i v menších sólových rolích (4 tanečnice, 3 tanečníci).


Sólista: je pro své kvality obsazován do sólových a hlavních rolí jak v klasickém, tak i moderním repertoáru (2 tanečnice, 4 tanečníci).


První sólisté: jejich umělecké výkony mají špičkovou úroveň především v klasickém baletním repertoáru, srovnatelnou s obdobnými výkony na domácí i zahraniční scéně (Klaudie Radačovská, Andrea Popov Smejkalová, Eriko Wakizono, Ivona Jeličová, Doyahin Dochev, Ivan Popov).


🏠 Filharmonie Brno otevírá novou edici CD nahrávek. Jako první vyšla v prosinci loňského roku *Lenora*, oratorium Antonína Rejchy. Následovalo album s *Maličkostmi a Symfonií č. 1* Antonína Dvořáka v podobě prakticky neznámé. I do budoucna by řada měla pokračovat v duchu unikátních nahrávek. Obě nová alba nahrál orchestr se svým šéfdirigentem Dennisem Russellem Daviesem v Besedním domě.


 Filharmonie Bohuslava Martinů přenášela živě z Velkého sálu Kongresového centra Zlín 22. 12. 2020 Vánoční koncert. Zazněla *Česká mše vánoční* Jana Jakuba Ryby, kterou zlínský symfonický orchestr vůbec poprvé provedl před 50 lety v tehdejší Domě umění. Jako sólisté se představili mladí čeští pěvci K. Vylíčilová, M. Jägerová, T. Hoza, R. Hoza. Sborovou složku obstaral Český filharmonický sbor Brno. Řídil dirigent Jan Kučera.


 Architektonickou soutěž na podobu nové budovy filharmonie v Praze na Vltavské by mohlo hlavní město a Institut plánování a rozvoje vypsát v polovině letošního roku. Vítěz by byl znám v dubnu či květnu 2022. První studii stavby by mohlo vedení města projednat začátkem letošního roku. Podle dřívějších informací by sál mohl stát v r. 2032.


 Hornista a dirigent Radek Baborák byl prvním, kdo na jaře loňského roku zareagoval na covidové omezení českého kulturního života a na těžkosti, které náhlý výpadek příjmu způsobil hudebníkům na volné noze, tedy těm, kdo nepobírají žádné stálé platy a jsou finančně závislí na konkrétních pracovních úkolech. Jeho sbírka, realizovaná ve spolupráci s agenturou MENART prostřednictvím dárcovského portálu Donio.cz vynesla, 1 355 000 Kč a podpořeno bylo 140 hudebníků. Na stávající situaci zareagoval R. Baborák tím, že sbírku obnovil, tentokrát pod názvem Podpoříme rodiny umělců OSVČ na rodičovské, a to opět prostřednictvím portálu Donio.cz a vedle agentury MENART s ním tentokrát spolupracuje i vydavatelství Animal Music Petra Ostrouchova. Sběrka, rozšířená i na výkonné umělce nehudební, především herce a tanečníky, je otevřena na <https://www.donio.cz/RodinamUmelcu>. Ukončena bude 11. 3. 2021, a to symbolicky koncertem ansámbulu Orquestrina Radka Baboráka pro všechny přispěvatele.

 Dokument o Vasiliji Sinajském, šéfdirigentovi a hudebním řediteli Janáčkovy filharmonie Ostrava, měl na webových stránkách orchestru premiéru 11. 1. 2021. Dílo režiséra Petra Hrubého vzniklo během týdenního zkoušení na inaugurační koncert v září 2020. Zachycuje Sinajského při seznamování s členy orchestru nebo na zkouškách, ale ukazuje, jak dirigent poznává Ostravu i mimo dirigentský pult. Dokument je také osobní výpověď o vizích a cílech dirigenta.


 Česká filharmonie si 4. 1. 2021 připomněla 125 let od svého prvního koncertu. Její generální ředitel David Mareček při té příležitosti uvedl, že nyní bude filharmonie méně viditelná, nicméně první český orchestr bude hrát dále. Chystá další online přenos. Čas využívá také k nahrávání Smetanovy *Mé vlasti* s šéfdirigentem Semjonem Byčkovem a plánuje i další nahrávání. Česká filharmonie svůj první koncert provedla v Rudolfinu 4. 1. 1896 pod vedením Antonína Dvořáka.


 ZUŠ v Aši dostala od rodinné nadace Karla Komárka jeden klavír od společnosti Petrof. Škola uspěla se žádostí (celkem žádalo 152 škol). Nadace rozdala 11 nástrojů ze zakázky, kterou odmítl převzít čínský odběratel kvůli návštěvě předsedy Senátu na Tchaj-wanu. Zásilka nástrojů Petrof pro Čínu měla hodnotu 200 000 eur (5,3 mil. Kč). Ašská ZUŠ, která je nejzápadnější uměleckou školou v ČR, byla založena v r. 1892. Poskytuje zázemí pro více než 500 žáků a 27 členů pedagogického sboru. K dispozici je 16 učeben pro různé obory, koncertní a divadelní sál pro 250 diváků. Škola se aktivně podílí na městských akcích, sama pořádá koncerty a divadelní vystoupení.


 Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK uspořádal v jarních měsících r. 2020 dobročinnou sbírku pro Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze. Členové a zaměstnanci orchestru podpořili zakoupení dvou monitorů vitálních funkcí pro zdejší oddělení ARO. Podařilo se vybrat potřebnou částku (240 000 Kč) a monitory už pomáhají v každodenním chodu nemocnice. O funkci přístrojů i práci zdravotníků vzniklo krátké dokumentární video.


 Symfonický orchestr Českého rozhlasu (SOČR) se 8. 1. 2021 na mimořádném online koncertu z Dvořákovy síně Rudolfiny představil pod taktovkou Petra Popelky. SOČR a šéfdirigent Norského rozhlasového orchestru KORK v Oslu P. Popelka společně uvedli *Koncert pro malý orchestr* Alberta Roussela a *Šeherezádu* Nikolaje Rimského–Korsakova. V *Prvním houslovém koncertu* Bohuslava Mar-

tinů doprovodili Josefa Špačka. Pětatřicetiletý Popelka se stal šéfdirigentem Norského rozhlasového orchestru KORK v Oslu a hlavním hostujícím dirigentem Janáčkovy filharmonie Ostrava, současně dostal pozvání od mnoha prestižních světových orchestrů i operních domů.

 Po 101 letech bude na scéně Státní opery Praha opět uvedena opera Franze Schreker (1878 – 1934) *Der ferne Klang* (Vzdálený zvuk), mysteriózní příběh o tom, co leží na dosah naší ruky a přesto mimo nás. V téže divadelní budově se 20. 5. 1920 odehrála její česká premiéra. Budova se tehdy jmenovala Nové německé divadlo a operu nastudoval šéf opery Alexander Zemlinský. Schreker původně jednal s ND a jeho ředitelem Karlem Kovařovicem, ten ale od podepsání smlouvy odstoupil. Plánovaná premiéra 8. 4. 2021 závisí na pandemické situaci. Operu nastuduje hudební ředitel SO dirigent Karl – Heinz Steffens a ruský činoherní a operní režisér Timofej Kuljabin.

 V době pandemie, kdy divadla jsou pro diváky uzavřená, jejich vedení hledá alternativní způsoby, jak o sobě dávat vědět a nabízet divákům své umění. ND moravskoslezské obdarovalo své příznivce (20. 12. 2020 – 2. 1. 2021) recitálem jedné ze sólistek mezinárodního renomé, které se díky promyšlené dlouhodobé koncepci, vhodným a správně načasovaným nabídkám a podmínkám spolupráce daří této scéně pod vedením ředitele Jiřího Nekvasila získávat. Maida Hundeling, německá sopranistka, která vystupuje především v Německu a Rakousku, se jako Wagnerova Alžběta prezentovala v milánské La Scale. Na ostravské jeviště se vrací opakovaně jako Janáčková Jenůfa (2011), Verdiho křehká Desdemona (2017), za kterou získala Cenu Thálie, nebo v nejnovějším nastudování *Nabucca* jako mocichtivá Abigail (2020). V inscenaci Pucciniho *Tosky*, kterou NDM naplánovalo na únor 2021, vytvořila titulní roli. (Přímý přenos TV NOE.)

 Další mladá talentovaná dirigentka. Už ve svých začátcích měla Nikol Kraft za sebou pozoruhodné všestranné zrání. Po studiu na Gymnáziu Jana Nerudy studovala dirigentský obor u Jana Zbavitele na JAMU, absolvovala stáž na vídeňské Universität für Musik und darstellende Kunst u Marka Stringera a v r. 2014 získala také stipendium na Bayreuther Festspiele. Vedle toho studovala hudební vědu na filozofické fakultě UK a absolvovala semestrální stáž na Ludwig – Maxmilians – Universität v Mnichově, kterou dokončila diplomovou prací s názvem Estetické postoje Rafaela Kubelíka ve světle pramenů v Mnichově. Dnes už má za sebou řadu vystoupení: asistentka dirigenta v operních inscenacích ND Brno, koncerty na významných českých hudebních festivalech, spolupráce s Filharmonií Brno, Moravskou filharmonií Olomouc, Filharmonií Bohuslava Martinů, Plzeňskou filharmonií, Západočeským symfonickým orchestrem, Jihočeskou filharmonií, Sukovým komorním orchestrem a dalšími soubory. V pražském ND byla jmenována druhou dirigentkou v inscenaci Orffových oper *Měsíc a Chytračka*. Se SOČR nahrála pro Český rozhlas méně známou Čajkovského symfonickou baladu *Vojevoda* a její vystoupení s Filharmonií Bohuslava Martinů bylo vysíláno po celém Německu, ve Švýcarsku a mnoha dalších evropských rozhlasových stanicích. Nikol Kraft od pěti let hrála na klavír, ve 14 letech začala s hrou na varhany, na stáži na univerzitě ve Vídni si zapsala housle a bicí. Studenti dirigování tam mají kromě výuky zpěvu a bicích nástrojů povinnost hrát několik let na jeden ze smyčcových nástrojů a na jeden z dechových nástrojů – nástrojová praxe je pro dirigenty důležitá.

 Hudební skladatel Luboš Mrkvička chtěl být původně profesionálním klavíristou. V 1. ročníku na konzervatoři ho však natolik zasáhla tvorba Druhé vídeňské školy, že bylo o jeho dalším osudu rozhodnuto. Postupem času se na naší hudební scéně úspěšně etabloval jako jeden z nejvýraznějších představitelů mladé skladatelské generace. Nemá nouzi o zajímavé zakázky od prestižních festivalů (Pražské jaro, Ostravské dny) a v neposlední řadě se věnuje pedagogické činnosti. Od r. 2007 působí na HAMU a na New York University Prague.



## Ze světa

„Seznamte se s poslední žijící legendou opery“, říká významný francouzský hudební časopis *Diapason*, který své lednové číslo věnoval mj. osmdesátinám Plácida Dominga (\*21. 1. 1941). Jeho fotografie zdobí titulní stranu časopisu. Tenor, baryton, dirigent, objekt vášní a skandálu. „Redakce se rozhodla věnovat svou lednovou titulní stránku jednomu z největších operních umělců své generace. Navzdory obviněním ze sexuálního obtěžování, jehož je terčem? Ale ano, a tady je důvod...“, čteme dále. „Tento dárek k narozeninám se nemusí líbit všem. Protože tento muž, jak víme, je v USA předmětem několika obvinění ze sexuálního zneužívání. Neměli bychom navzdory těmto dobrodružstvím oslavovat jednoho z nejvýznamnějších pěvců (ale také dirigenta, divadelního režiséra, hledače talentů...) všech poválečných let?“ Určitě ano. Plácido Domingo legendou je. Nebylo proti němu vzneseno jediné odsouzení za trestný čin, a přesto byl shledán vinným. Nesmí vystupovat v newyorské MET, londýnské Covent Garden, vláda jeho rodné země, Španělska, ho prohlásila za personu non grata. Presumpce nevin, která by měla být respektována, byla porušena (nejen v Domingově případě) formou mediálně – digitálního lynčování. „Nikdy jsem nikoho nezneužíval. Budu to opakovat, dokud budu žít,“ prohlásil znovu důrazně Domingo v rozhovoru pro italský deník *La Repubblica*.

Opery Leoše Janáčka pronikají do celého světa, a to i do míst pro nás tak exotických jako je Bogota v jihoamerické Kolumbii. *Příhody lišky Bystroušky* se v Bogotě hrály ve španělštině – publikum díky srozumitelnosti textu spontánně reagovalo. Režisér založil inscenaci na vztazích postav věrohodně – srozumitelně. Mladá sopranistka Julieth Lozano byla energická rebelka, Zlatohřbítek (Amalie Avián) jako elegant a Revírník (Homer Velha) – muž vzezření španělského šlechtice.

*Rusalka* 2x a jinak. A. Dvořák a libretista J. Kvapil přiřkli *Rusalce* žánrovou charakteristiku „lyrické pohádky“. Pro dnešní režijní trendy však *Rusalka* otevírá široký prostor pro výklady od až drastických aktualizací s patologickými mezilidskými vztahy nebo katastrofami, přes freudovské psychoanalýzy po „neškodná“ pohádková zpracování. Z tradičního pohádkového pojetí vyšla inscenace v Teatro Colón z Buenos Aires, převzatá z mexického Teatro de Bellas Artes. Inscenátoři se drželi tradičního, blíže neukotveného bezčasí pohádkového pojetí. Scéna mohla být svým způsobem vyhovující. Hlavní slabinou inscenace bylo schematické, jednoduše opisné a málo nápadné herecké vedení sólistů mexickým (převážně činoherním) režisérem. Obsazení hlavních rolí bylo na standardní úrovni současných operních scén. Pro argentinské publikum bez zkušeností s touto operou zvolená jednoduše popisná inscenační koncepce naplnila základní parametry seznámení s tímto Dvořákovým dílem jako základem světového operního repertoáru. Měřeno naší praxí však nevýraznou režii provázela příliš „mechanická“ hra orchestru.

Zatímco operní divadla jsou téměř po celém světě zavřena, v Královském divadle v Madridu se hraje. *Rusalku* tam zasadili do prostoru divadla jako symbolu světa fantazie, ale i deziluzí a složitých konfliktních vztahů. Nikdo se „nediví“, když foyer obývá podivné společenství lidí, jakési upadající herecké společnosti. V této bizarní „domácnosti“ stárnoucího principála (Vodník), jeho dominantní manželky – vyžilé ordinární subrety (Ježibaba), jejich tří dcer – baletek (Žínky), posmutnělého Pierota (Lovec) a dvou komiků coby chaplinovských tuláků (Hajný a Kuchtík) žije i *Rusalka*, Vodníková dcera (nejspíše z jiného manželství). Je také baletka, jenže si zranila nohu. Madridská metamorfóza *Rusalky* se omezuje na uzdravení Rusalčiny nohy a její nemotu (baletky se nevyjadřují slovy). Inscenaci zcela jednoznačně dominovala litevsko – americká sopranistka Asmik Grigorian, mimořádně charismatická osobnost, vynikající zpěvačka a velmi tvárná i fyzicky skvěle disponovaná herečka – na špičkách a s ladnými pohyby paží tančila s přesvědčivostí profesionální baletky. Hudební nastudování (s množstvím nepřesností) nepřesvědčilo. Pokud koronavirus dovolí, madridská *Rusalka* by měla putovat do Drážďan, Boloni, Barcelony a Valencie.

📖 Britská královna Alžběta II. udělila 21. 10. 2020 Řád britského impéria, titul rytíř – komandér (KBE) finskému dirigentovi Esu – Pekku Salonenovi (\*1958), a to za jeho zásluhy o hudbu a vztahy mezi Velkou Británií a Finskem. Dirigent a skladatel Salonen, čestný dirigent Losangeleské filharmonie a od sezony 2020/21 hudební ředitel San Francisco Orchestra, stojí v čele londýnského orchestru Philharmonia od sezony 2008/09. Jeho původně tříletý kontrakt byl 3x prodloužen až do r. 2021. Po tomto datu se Salonen stane čestným dirigentem orchestru. Na místě šéfdirigenta orchestru Philharmonia ho vystřídá další finský dirigent, Santtu – Matias Rouvali (\*1985). Rytířský titul KBE obdrželi rovněž dva čeští dirigenti, oba v r. 1996 – Rafael Kubelík a Libor Pešek.

📖 Sir Simon Rattle, slavný britský dirigent (\*1955), je hudebním ředitelem a šéfdirigentem londýnského symfonického orchestru od r. 2017. V lednu 2021 podepsal prodloužení smlouvy do r. 2023. V l. 2002 – 2018 působil jako šéfdirigent Berlínských filharmoniků. Nyní se do Německa vrátí, a to od r. 2023, na pozici šéfdirigenta Symfonického orchestru Bavorského rozhlasu v Mnichově. Kontrakt je pětiletý. Rattle zaplní prázdné místo po lotyšském dirigentovi Marissi Jansonsovi, který zemřel 30. 11. 2019. Odchod Rattla londýnský orchestr nese těžce, nicméně jeho jmenování od r. 2023 emeritním dirigentem zaručuje další spolupráci. Rattle, který žije v Grünewaldu, městské části Berlína se svou třetí manželkou, mezzosopranistkou Magdalenou Koženou a jejich třemi dětmi, uvedl v prohlášení: „Moje důvody pro přijetí role šéfdirigenta v Mnichově jsou zcela osobní: chci být dostatečně blízko domova, abych se mohl starat o naše děti. Londýnský symfonický orchestr ale velmi miluji a pro nadcházející roky máme plány na velké společné projekty“. V březnu 2021 má Simon Rattle dirigovat tři koncerty se Symfonickým orchestrem Bavorského rozhlasu. Na programu jsou skladby H. Purcella, O. Messianea a také písňový cyklus Ondřeje Adámka *Where are you* s Magdalenou Koženou.

📖 Curyšská opera vstoupila do sezony 2020/21 s plánem uvést do nového roku dvě premiéry, které se jí podařilo realizovat navzdory měnícím se restriktivním opatřením, souvisejícím se šířením koronaviru ve Švýcarsku. Po úspěšném zahájení sezony 20. 9. 2020 premiérou opery Modesta Petroviče Musorgského *Boris Godunov*, začal v zemi 20. 10. platit zákaz představení s více než 50 osobami. 6. 12. 2020 se uskutečnila premiéra Verdiho opery *Simone Boccanegra*. Sbor a orchestr byl současně k jevištnímu dění živě streamován ze zkušebny do operního domu nejen pro pěvce, ale i pro posluchače, kteří mohli sledovat přímý přenos premiéry na německo – francouzské televizní stanici Arte. Curyšská opera vstoupila do složité sezony sympaticky odvážně a mimořádně úspěšně.

📖 Primátor bavorského města Bayreuth Thomas Ebersberger se vyjádřil s hrdotí a nadšením, že se na začátku letošní sezony 2020/21 podařilo navzdory koronavirové pandemii ve světě úspěšně zorganizovat novou hudební přehlídku nazvanou Bayreuth Baroque Opera. Festival nese podtitul Festival Opera seria v Markraběcím domě. V čele nového uměleckého vedení je chorvatský kontratenorista Max Emanuel Cenčić. Festival se konal ve dnech 3. – 13. 9. 2020 a nabídl na vysoké úrovni nejen divadelní představení, ale i recitály. Probíhal převážně v unikátním markraběcím barokním divadle z poloviny 18. století, postaveném ve stylu italského baroka. Realizací divadla si splnila svůj sen Vilemína Pruská, markraběnka braniborsko – bayreuthská, která si přála mít ve městě velký a přepychový operní dům stejně jako její bratr Friedrich Veliký v Berlíně. Divadlo bylo v r. 2012 zapsáno na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Novou hudební přehlídku zahájilo dílo Nicolò Antonia Porpory Carlo II. Calvo (premiéra v r. 1738 v Římě). Z českého kontextu je zajímavé, že v mezinárodním obsazení zpíval tenorista Petr Nekoranec. Výjimečné bylo i koncertní provedení díla *Gismondo, Ré di Polonia* Leonarda Vinciho (premiéra Řím 1727). Recitálovou řadu zahájila slavná francouzská kontraltistka Delphine Galou. Na její večer navázala slavná americká lyrická koloraturní mezzosopranistka Joyce DiDonato. Proslulá italská mezzosopranistka Romina Basso měla svůj recitál v Zámeckém kostele. Komorní koncertní řadu završila vynikající americká mezzosopranistka Vivica Genaux.

📖 V létě 2021 by se měly uskutečnit v hlavním městě Horní Franky a zemského okresu Bayreuth dva prestižní festivaly: již proslulé Bayreuther Festspiele (25. 7. – 28. 8. 2021) zaměřené na operní tvorbu Richarda Wagnera a relativně nová přehlídka Bayreuth Baroque Opera Festival (1. – 14. 9. 2021), orientovaná na barokní hudbu.

📖 Hudební ředitel Operního divadla v Římě Daniele Gatti, proslulý italský Maestro, přizval na 19. 12. 2020 k symfonickému koncertu renomovanou sopranistku, která ve své kariéře zazářila po boku legendárního tenoristy Luciana Pavarottiho na více než 70 koncertech. Carmelas Remigio nastudovala pro tento večer árie Wolfganga Amadea Mozarta a Ludwiga van Beethovena. Program výborně dramaturgicky reflektoval prosincová výročí velikánů klasicistní hudby: připomínka 250 let od narození Beethovena a 229 let od Mozartovy smrti. Koncert se konal bez přítomnosti publika, byl streamován a vysílán např. na portálu Opera Vision. Orchestrální hráči i dirigent museli mít ochranné roušky a hrát v rozestupech.

📖 David Hockney (\*1937), malíř, grafik, scénograf a fotograf vytvořil portrét mladého Beethovena pro iPad, a to ve spolupráci s Apple Music, hudební streamovací službou americké společnosti Apple a jako logo pro seznam Beethovenových nahrávek na Apple Music. Firma se tak připojila k oslavám 250. výročí narození slavného skladatele (7. 12. 1770). Portrét nese název *Beethoven po své symfonii č. 1*, zachycuje tedy třicetiletého Beethovena. D. Hockney je považován za jednoho z nejvlivnějších britských umělců 20. století. Několikrát pracoval v hudební oblasti pro Královskou operu Covent Garden v Londýně, spolupracoval s festivalem v Glyndebourne a MET v New Yorku.

📖 K 200. výročí Královského divadla v Belgii. Valonská královská opera (Opéra Royal de Wallonie) v Lutychu slaví v letošní sezoně 200. výročí od slavnostního otevření divadla. Její generální ředitel Stefano Mazzonis di Pralafra k jubileu obnovil starší koprodukcí z r. 2016 své belgické operní scény a Izraelské opery v Tel Avivu a na historickém jevišti nechal opět rozehrát Pucciniho *Bohému*, na níž se podílel i jako režisér. S ohledem na restriktivní opatření Belgického království, související s pandemií, bylo hlediště obsazeno jen z 60 % a návštěvníci museli mít ochranné roušky. Ředitel divadla se dohodl s dirigentem na redukované orchestrální verzi (skladatel ji vytvořil pro 25 hudebníků). Osudový vztah Mimi a Rodolfa s hloubkou prožitku v dramatických i lyrických scénách ztvárnili hvězdná sopranistka Anghela Gheorghiu a tenorista Stefan Pop, vítěz mezinárodní soutěže Operalia (2010).

📖 Francouzská ministryně kultury Roselyne Bachelot (\*1946), která je členkou vlády od července 2020, prohlásila 6. 1. 2021, že je nebezpečné znovu otevírat kulturní instituce. „Chápeme, že kulturní oblast trpí. Nicméně by bylo velkým hazardem ji znovu otevřít, přestože neexistují žádné jasné vědecké důkazy o riziku infekce v divadlech a kinech“. Bachelot již dříve nesouhlasila s uvolňováním kulturní činnosti na základě epidemiologické situace. „Uvědomme si, že jsme kulturní instituce otevřeli 15. 12. 2020 a poté jsme všechny museli 2. nebo 3. 1. 2021 uzavřít. Jsem přesvědčena, že pokud bychom nyní opatření uvolnili, byla by tím kultura zavražděna“, řekla doslova. Vládní plán předpokládal otevření divadel a kin na 7. 1. 2021.

📖 Kanadský dirigent a pianista Yannick Nézet – Séquin, od února 2018 hudební ředitel MET, se rozhodl spolu se svým životním partnerem Pierrem Tourvillem finančně podpořit orchestr a sbor MET. Vinou pandemie jsou členové obou těles dlouhodobě v kritické existenční situaci – již 10 měsíců jejich členové nedostali plat. Nezisková organizace MET Orchestra Musicians uspořádala ve dnech 4. – 22. 1. 2021 kampaň #We Will MET Again a Nézet – Séquin s Tourvillem přidali ke každému dolaru, který organizace během kampaně dostala, další dolar. Předpokládaná částka = 50 000 dolarů. Další kampaně pořádají také sbor MET na podporu sboristů, sólistů, tanečníků, scénografů a Fond hudebníků – podporuje členy orchestru, archiváře a další pracovníky spojené s provozem MET.

📖 Kdo stane v čele salcburského festivalu a stane se nástupcem Helgy Rabl – Stadler (\*1948)? V tisku se objevila dvě jména: Brigita Pallauf (\*1960) a Elisabeth Resmann (\*1974). Právnička B. Pal-

lauf zastává funkci předsedkyně salcburského zemského parlamentu, je kompetentní, všeobecně přijímaná politička, která dosáhla mnoha výsledků v řízení velkých uměleckých akcí. E. Resmann, rovněž právnička, je od r. 2016 výkonnou ředitelkou společnosti DomQuartier Salzburg GmbH, která se věnuje správě historických objektů a muzeí, věnuje se řízení speciálních kulturních projektů. Oběma kandidátkám je ostře vytýkána jejich příbuzenská spřízněnost s Helgou Rabl – Stadler, která by podle odborníků měla v čele festivalu zůstat.

### **Nabídky, informace**

Jaká kulatá výročí nás čekají v r. 2021?

- ▶ 500. výročí úmrtí: franko – vlámský renesanční skladatel Josquin Desprez (27. 8. 1521)
- ▶ 100. výročí úmrtí: francouzský skladatel Camille Saint – Saëns (16. 12. 1921),  
německý skladatel Engelbert Humperdinck (27. 9. 1921),  
legendární operní tenorista Enrico Caruso (2. 8. 1921)
- ▶ 50. výročí úmrtí: Igor Stravinskij (6. 4. 1971)
- ▶ 150 let od narození: rakouský skladatel a dirigent Alexander Zemlinsky (\*12. 10. 1871)
- ▶ 100 let od narození:  
anglický skladatel Malcom Arnold (\*21. 10. 1921),  
argentinský skladatel a hráč na bandoneon Astor Piazzola (\*11. 3. 1921),  
americký operní tenorista a hollywoodská filmová hvězda Mario Lanza (\*31. 1. 1921)
- ▶ 50. narozeniny:  
ruská operní sopranistka Anna Netrebko (\*18. 9. 1971),  
ruský klavírista Jevgenij Kissin (\*10. 10. 1971).
- ▶ CULTURAL (R)EVOLUTION: nejočekávanější stavba světa vznikne v Ostravě. Bude sloužit nejen Janáčkově filharmonii, prostor zde najde každý, kdo projeví zájem o kulturu ([www.koncertnisal.cz](http://www.koncertnisal.cz)).
- ▶ Organizace TIC Brno vydala koncem minulého roku třetí díl průvodce To je Brno. V 11 kapitolách od brněnských osobností můžete nahlédnout do historie vzniku průmyslových oblastí, zjistíte, jak bydleli podnikatelé... Průvodce je k dostání za 199 Kč na e-shopu [www.darkyzbrna.cz](http://www.darkyzbrna.cz) a po otevření infocenter také v Panenské a Radnické ulici.

### **Vážení členové SPNdB,**

přáli bychom si velice, až budete číst tento Zpravodaj, aby se situace s pandemií zlepšila natolik, že naděje na otevření divadel by byla reálná. Zatím tomu žel nic nenasvědčuje. Spokojte se prosím s faktem, že na Vás členové výboru SPNdB myslí a rádi by se s Vámi setkali osobně na některém z připravených představení nebo spolkové akci.

Jana Veselá

### **Použité zdroje:**

Malá encyklopedie české opery	Hudební rozhledy č. 2
Malá encyklopedie hudby	Webové stránky NdB
Osobnosti světové hudby	Denní tisk a internet
Oxfordský slovník opery	Metropolitan
Postavy brněnského jeviště	Diva – magazín NdB, leden - únor

### **Uzávěrka Zpravodaje dne: 28. února 2021**

Neprodejné. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, 613 00 Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.